

Handlingar KF 2/2012-03-19

Anmälningssärenden

KF 2/2012-03-19, punkten 3

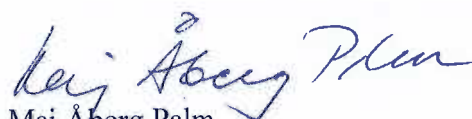
a. Skrivelse från revisorerna – Angående granskning av inköp och upphandling.

b. Revisorernas fråga till Kommunstyrelsen om kostnader för turistbyrå och museilokaler.

c. Överklagande av beslut – *Arvoden ersättningar och partistöd* – i Kommunfullmäktige 2011-01-31 § 9 avseende beslutspunkten 7.

d. Dom i Förvaltningsrätten 2012-02-28, avseende beslut i Kommunfullmäktige 2011-01-31 § 9 – *Arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011-2014. Överklagandet har avslagits.*

Ärendet kompletteras med ytterligare handlingar avseende punkten 3b KF § 3, 2012-02-13 *Revisorernas rapport angående granskningen av intern kontroll inom förtroendekänsliga områden.*

Maj Åberg Palm
Kommunfullmäktiges sekreterare

KS § 41

Dnr KS 2011/241-409

Utdrag: akten, upphandlingsenheten, ekonomienheten

Skrivelse från revisorerna -- Angående granskning av inköp och upphandling

Ärende

Revisorerna i Österåkers kommun har genomfört en granskning avseende inköp och upphandling i kommunen.

Tidigare beredning

- Revisorerna redogör för ärendet i skrivelse daterad december 2011.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott har behandlat ärendet 2012-02-01, § 15

Yrkanden

Michaela Fletcher Sjöman (M) yrkar att informationen noteras till protokollet samt uttalar att Kommunstyrelsen välkomnar revisorernas granskning.
Ann-Christine Furustrand (S) yrkar avslag på Michaela Fletcher Sjömans (M) yrkande.

Ann-Christine Furustrand (S) yrkar att Kommunstyrelsen får en redogörelse vid nästa sammanträde för vilka åtgärder som kommer att vidtas för att komma tillrätta med de brister som revisorerna pekar på.

Michaela Fletcher Sjöman (M) yrkar bifall med ändringen att redogörelsen tas upp den 2 maj 2012 vilket Ann-Christine Furustrand (S) bifaller.

Ann-Christine Furustrand (S) yrkar att ärendet går vidare till Kommunfullmäktige som ett ärende.

Michaela Fletcher Sjöman (M) yrkar avslag på Ann-Christine Furustrands (S) yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Michaela Fletcher Sjömans (M) yrkande med tillägg om redogörelse den 2 maj 2012 mot Ann-Christine Furustrands (S) yrkande om att ärendet ska gå vidare till Kommunfullmäktige och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Michaela Fletcher Sjömans (M) yrkande.

Votering

Votering begärs för och verkställs med ja-röst för bifall till Michaela Fletcher Sjömans (M) förslag och nej-röst för bifall till Ann-Christine Furustrands (S) förslag. Voteringen utfaller enligt bilagd omröstningslista med 9 ja-röster mot 5 nej-röster och 1 avstår.

Kommunstyrelsen har således beslutat att bifalla Michaela Fletcher Sjömans (M) förslag.

Forts. § 41

Kommunstyrelsens beslut

1. Informationen från revisorerna noteras till protokollet samt att Kommunstyrelsen välkomnar revisorernas granskning.
2. Kommunstyrelsen får en redogörelse vid den 2 maj 2012 för vilka åtgärder som kommer att vidtas för att komma tillrätta med de brister som revisorerna pekar på.

Särskilt yttrande

Ann-Christine Furustrand (S) för socialdemokraterna lämnar följande särskilda yttrande:

”Revisorernas rapporter/granskning skall tas på stort allvar och välkomnas och ses som en hjälp till förbättringar. Kommunstyrelsen har ansvar för att de brister som framkommer i dessa rapporter åtgärdas. Därför föreslog vi att kommunstyrelsen får en redogörelse för vilka åtgärder som kommer att vidtas för att komma tillrätta med de brister som revisorerna pekar på. Vi är glada för att vi fick kommunstyrelsens gehör får förslaget. Vi är också glada för att vi fick gehör för att rätta till den felaktiga beskrivningen av ärendet, då det torde vara väl känt faktum att revisorerna är oberoende och gör sina granskningar helt fristående och inte på uppdrag av någon.

Vi föreslog även att skrivelsen från revisorerna ska gå vidare till Kommunfullmäktige som ett ärende. Vår uppfattning är att revisorernas rapporter/granskningar alltid skall tillställas även Kommunfullmäktige och att det skall vara möjligt för ledamöterna att utifrån en revisionsrapport kunna ställa frågor är en självklarhet. Tyvärr avslog majoriteten denna vår begäran.

Ann-Christine Furustrand (S)”

Bilaga

Omröstningsbilaga KS 2012/6

VOTERINGSLISTA KS 2011-02-20
KOMMUNSTYRELSEN I ÖSTERÅKERS KOMMUN (mandatperiod 2010-2014)

Ändringsdatum 2011-11-07)

Parti	LEDAMÖTER Namn	Tjänst- görande	§ 41			§		
			J	N	A	J	N	A
M	Johan Boström	X	J					
M	Eliza Roszkowska-Öberg	X	J					
M	Hampe Klein	X	J					
M	Conny Söderström	X	J					
FP	Elisabeth Gunnars 1:e vice ordf	X	J					
FP	Pablo Garay	X			A			
C	Björn Pålhammar	X	J					
KD	Mikael Ottosson	X	J					
ÖP	Rolf Granström	X	J					
S	Ann-Christine Furustrand 2:e vice ordf	X		N				
S	Anas Abdullah	X		N				
S	Marie Ende	X		N				
RP	Marie Wengse	-						
MP	Michael Solander	X		N				
M	Michaela Fletcher Sjöman, ordförande	X	J					
	ERSÄTTARE							
M	Christina Funhammar							
M	Kenneth Netterström							
M	Jeanette Widén							
FP	Fredrik Pahlberg							
S	Hans Johansson							
RP	Stefan Cronberg	X		N				
V	Bo Edlén							
	Resultat		9	5	1			

46 (18)

Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsnämnden

Angående granskning av inköp och upphandling

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Österåkers kommun har en granskning genomförts avseende inköp och upphandling i kommunen. Granskningen har syftat till att kontrollera att upphandlingar genomförs i enlighet med kommunens riktlinjer och följer gällande externt regelverk, lagen om offentlig upphandling (LOU). Resultatet av granskningen redovisas i bifogad rapport.

Granskningen omfattar upphandlingar inom Samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområde samt en upphandling som genomförts inom upphandlingsenheten.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar idag med att inrätta sig efter de kommunövergripande rutinerna avseende upphandling, vilket är positivt. Inom förvaltningen finns dock inte utifrån vad vi erfarit särskilda riktlinjer eller rutiner avseende upphandlingsverksamheten. Tanken är dock att all upphandling i dagsläget ska genomföras av upphandlingsenheten, vilket minskar behovet av egna rutiner. Granskningen visar att upphandlingsenheten inte har full kunskap om de upphandlingsavtal som tecknats inom samhällsbyggnadsförvaltningen. Samhällsbyggnadsförvaltningen har fortfarande en hel del egna avtal. Dessa kontrolleras eller följs inte upp av upphandlingsenheten, vilket innebär att det fortfarande finns behov inom förvaltningen av rutiner kring uppföljning av avtal m.m.

Granskningen har påvisat ett flertal brister vid upphandling vad gäller efterlevnad av LOU och kommunens regler. Det kan dock noteras att flera av de granskade upphandlingarna har genomförts innan ny upphandlingsorganisation och nya regler införts i kommunen.

Vi kan även konstatera att inköp har skett utan att för perioden giltiga avtal har funnits. Vid granskningen har även iakttagits att fakturerat belopp i flera fall överstiger det belopp som anges i avtalen. Detta förklaras bl a med att tilläggsbeställningar har gjorts. Dokumenterade beslut kring dessa tilläggsbeställningar saknas för flera av de granskade avtalen.

Den granskade larmupphandlingen går inte fullt ut att analysera, då all dokumentation inte har kunnat granskas. Vi bedömer dock att upphandlingen med stor sannolikhet innehåller flera brister, med tanke på att upphandlingen överprövats två gånger. Båda gångerna har förvaltningsdomstol beslutat att utvärderingen måste göras om. Mot bakgrund av dessa brister och otydligheter i tecknat avtal finner revisorerna det motiverat att Kommunstyrelsen överväger huruvida nuvarande avtal bör förlängas när avtalstiden löper ut.

HANDLÄGGNING	REVISOR	KÄNNEDOM	
E. Christ/KL	Upph. chef/AE	Kansliet/DE	Emp
	SBA		

Mot bakgrund av de iakttagelser som gjorts vid granskningen rekommenderar revisorerna Kommunstyrelsen att

- säkerställa att upphandlingsenhetens och samhällsbyggnadsförvaltningens samverkan avseende upphandlingsverksamheten stärks.
- upphandlingsenheten säkerställer att tilläggsbeställningar framöver föregås av dokumenterade beslut.

Rapporten översändes i övrigt för kännedom och åtgärd.

För revisorerna

Bengt Olin
ordförande

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium

Granskning av inköp och upphandling

Österåkers kommun

Lotta Ricklander
Martin Andersson

December 2011

pwc

2011-12-15

Anders Hägg

Lotta Ricklander
Projektledare

Anders Hägg
Uppdragsansvarig

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
1 Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Syfte/revisionsfrågor	3
1.3 Revisionsmetod	3
2 Externa regler	4
2.1 Lagarna om offentlig upphandling	4
3 Tidigare genomförda granskningar	5
4 Interna regler och organisation	5
4.1 Upphandlingspolicy	5
4.2 Upphandlingsenheten	5
4.2.1 Kontroll och uppföljning	6
4.3 Samhällsbyggnadsnämnden	6
4.3.1 Arbetsätt avseende upphandling	6
4.3.2 Intern kontroll och uppföljning	7
4.4 Kommentarer	7
5 Granskning av genomförda upphandlingar	8
5.1 Kontroll via leverantörsreskontra	8
5.2 Kontroll av genomförda upphandlingar	8
5.2.1 Sammanställning av fakturerade belopp kontra avtalsbelopp	13
5.2.2 Kommentarer	14
5.3 Upphandling av larmtjänster	15
5.3.1.1 Fakturering och kontroll	16
5.3.2 Kommentarer	16
6 Revisionell bedömning	17

Sammanfattning

Österåkers kommuns revisorer har givit Kommunal Sektor inom PwC i uppdrag att genomföra en granskning avseende inköp och upphandling i kommunen.

Granskningen har syftat till att kontrollera att upphandlingar genomförs i enlighet med kommunens riktlinjer och följer gällande externt regelverk, lagen om offentlig upphandling (LOU). Den övergripande revisionsfrågan har varit:

- Är kommunens rutiner för upphandling av entreprenörer tillfredsställande?

Sammanfattningsvis har granskningen visat följande.

Vi bedömer att upphandlingsenheten har utarbetat tydliga riktlinjer och rutiner för hur kommunens upphandlingar ska genomföras. Vidare har enheten utvecklat rutiner för avtalsuppföljningar och kontroller av leverantörer, vilket är positivt. Med tanke på att riktlinjer och rutiner är relativt nya är det dock för tidigt att bedöma i vilken utsträckning dessa riktlinjer och rutiner har fått genomslag och efterlevs i hela organisationen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar idag med att inrätta sig efter de kommunövergripande rutinerna avseende upphandling, vilket är positivt. Inom förvaltningen finns dock inte utifrån vad vi erfarit särskilda riktlinjer eller rutiner avseende upphandlingsverksamheten. Tanken är dock att all upphandling i dagsläget ska genomföras av upphandlingsenheten, vilket minskar behovet av egna rutiner. Samhällsbyggnadsförvaltningen har dock fortfarande en hel del avtal som finns inom förvaltningen. Dessa kontrolleras eller följs inte upp av upphandlingsenheten, vilket innebär att det fortfarande finns behov av rutiner kring uppföljning av avtal m.m.

Av de granskade leverantörerna är sju av åtta upphandlade. Vi kan konstatera att flera av de upphandlingar som granskats har genomförts för ett flertal år sedan. I några av upphandlingarna finns ett antal brister. Vad gäller utvärdering av anbuderna har i vissa fall inte utvärderingskriterierna utvärderats. Endast pris har jämförts, medan övriga kriterier endast har bedömts vara tillfredsställande utan att jämförelser mellan anbuderna gjorts. Detta är inte förenligt med LOU.

Vi kan konstatera att fakturerat belopp i flera fall överstiger det belopp som anges i avtalen. Förvaltningen förklarar dessa fakturor bland annat med att tillägsbeställningar gjorts eller att beställningar utanför kontrakterat belopp gjorts för andra typer av arbeten. Vi kan konstatera att tillägsbeställningar är mycket vanligt vid upphandling av entreprenader. Tre av leverantörerna avser ramavtalsupphandlingar, där belopp inte kan stämmas av mot avtalssumma. Fem av de åtta leverantörerna har köp utöver vad som anges i avtal gjorts. Två av dessa avser tillägsbeställningar utifrån beställt projekt. I ett av fallen finns dokumenterad och godkänd tillägsbeställning. I tre fall har köp gjorts utan uppvisad tillägsbeställning.

Vi bedömer med utgångspunkt i ovanstående att samhällsbyggnadsförvaltningen inte har tillräcklig intern kontroll avseende fakturering kontra avtal. Vi efterfrågar en tydlig dokumentation och beslut avseende alla utbetalningar som görs utanför det som framkommer i avtal.

Den granskade larmupphandlingen går inte fullt ut att analysera, då all dokumentation inte har kunnat granskas. Vi bedömer dock att upphandlingen med stor sannolikhet innehåller flera brister avseende hur utvärdering gjorts, med tanke på att upphandlingen överprovats två gånger. Båda gångerna har förvaltningsdomstol beslutat att utvärderingen måste göras om.

Vad gäller uppföljning och kontroll av fakturor avseende larmtjänsterna bedömer vi att kommunen har tydliga riktlinjer och rutiner för detta. Kontinuerlig kontroll genomförs och uppföljning sker kontinuerligt med leverantörerna.

Vi rekommenderar:

- Att upphandlingsenheten och samhällsbyggnadsförvaltningen säkerställer att samverkan avseende upphandlingsverksamheten stärks.
- Att upphandlingsenheten säkerställer att tilläggsbeställningar framöver föregås av dokumenterat beslut.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Österåkers kommun gör årligen inköp avseende varor och tjänster för betydande belopp. Utifrån revisionell utgångspunkt är det väsentligt att granska att upphandlingar genomförs i enlighet med kommunens riktlinjer och lagen om offentlig upphandling.

Granskningen syftar till att kontrollera att upphandlingar genomförs i enlighet med kommunens riktlinjer och följer gällande externt regelverk, lagen om offentlig upphandling (LOU).

1.2 Syfte/revisionsfrågor

Granskningen syftar till att bedöma om kommunens rutiner för upphandling av entreprenörer är tillfredsställande.

Följande kontrollmål ligger till grund för granskningen:

- Upphandling av entreprenör har skett i enlighet med lagstiftning och kommunens regler
- Ansvarig nämnd säkerställer vid upphandling att eventuella underleverantörer kontrolleras och godkänns av kommunen.
- Rutiner för kontinuerlig uppföljning av avtal finns och tillämpas.
- Faktureringen från entreprenörerna överensstämmer med tecknade avtal.

1.3 Revisionsmetod

Granskning sker via registeranalys av leverantörsstatistik/redovisningsinformation. Med utgångspunkt i denna genomgång sker en granskning av ett antal inköp under 2010 och 2011. Uppföljande intervjuer sker med berörda tjänstemän. Studier sker av upphandlingsdokumentation samt relevanta styrdokument.

Granskningen avseende genomförda upphandlingar avgränsas till att omfatta upphandlingar inom samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområde samt en upphandling som genomförts inom upphandlingsenheten.

2 Externa regler

2.1 Lagarna om offentlig upphandling

Syftet med upphandlingsreglerna i LOU är att de upphandlande myndigheterna och enheterna¹ ska använda de offentliga medel som finansierar offentliga upphandlingar på bästa sätt genom att dra nytta av konkurrensen på aktuell marknad. Regelverket syftar också till att ge leverantörer en möjlighet att tävla på samma villkor i varje upphandling.

Med offentlig upphandling menas de åtgärder en upphandlande myndighet eller enhet vidtar för att tilldela ett kontrakt eller ingå ett ramavtal avseende varor, tjänster eller byggtreprenader. De upphandlande myndigheterna har därmed att följa LOU vid all köp, hyra och leasing av varor och tjänster, med några undantag.

I november 2007 antogs två nya lagar som ersätter lagen (1992:1528) om offentlig upphandling; lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, den s.k. klassiska lagen eller LOU, samt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, den s.k. försörjningslagen eller LUF.

För offentlig upphandling gäller fem grundläggande principer för all upphandling av varor, tjänster och byggtreprenader; principen om icke-diskriminering, principen om likabehandling, principen om ömsesidigt erkännande, proportionalitetsprincipen samt principen om transparens.

Vid all upphandling, utom direktupphandling, krävs att den upphandlande myndigheten tar fram ett förfrågningsunderlag med administrativa föreskrifter, kravspecifikation och kommersiella villkor. Förfrågningsunderlaget ska, i enlighet med tidigare nämnda principer, innehålla tydliga utvärderingskriterier och utformas på ett sådant sätt att inte vissa leverantörer gynnas respektive missgynnas.

Skälen för samtliga beslut och vad som förekommit i övrigt under upphandlingsprocessen ska dokumenteras och förvaras i en upphandlingsakt, inklusive protokoll samt anteckningar som förts vid eventuella intervjuer med anbudsgivare. Den upphandlande myndigheten ska på eget initiativ lämna upplysningar om tilldelningsbeslut och skälet till val av leverantör.

Nämnas bör också att ett antal skärpningar i upphandlingslagarna trädde i kraft 2010-07-01. Exempelvis har en sanktionsavgift införts vid otillåten direktupphandling och att gränsen för lågt värde/direktupphandling läggs fast till 15 % av tröskelvärdena vilket i nuläget motsvarar cirka 287 tkr enligt LOU resp 577 tkr enligt LUF.

¹ I tidigare LOU användes begreppet *upphandlande enhet*. Begreppet kvarstår i försörjningslagen men är utbytt mot *upphandlande myndighet* i den klassiska lagen. Med myndighet jämställs beslutande församlingar i kommuner och landsting, kommunala bolag m.m. enligt 2 kap 12 § LOU, samt sammanslutningar av en eller flera myndigheter.

3 Tidigare genomförda granskningar

Revisorerna har år 2008 och 2010 genomfört granskningar avseende inköps- och upphandlingsverksamheten i kommunen.

I granskningen 2010 konstaterades att kommunstyrelsen och dess förvaltning arbetat ambitiöst med att utveckla och kvalitetssäkra upphandlingsverksamheten. Detta medförde att kommunens rutiner avseende kontroll och uppföljning av entreprenörer och leverantörer bedömdes vara i huvudsak ändamålsenliga. Utvecklingsområden som kvarstod var bland annat dokumentation av genomförd avtalsuppföljning.

4 Interna regler och organisation

4.1 Upphandlingspolicy

Kommunfullmäktige i Österåkers kommun har under hösten 2010 antagit en ny upphandlingspolicy. Policyn ersätter tidigare policy från 2006.

Av policyn framgår att all anskaffning i kommunen ska ske affärsmässigt, objektivt och på ett affärsetiskt riktigt sätt. Samordning ska ske där så är möjligt.

Alla verksamheter ska använda de avtal som tecknats i kommunen.

Upphandlingschefen har ansvar för långsiktig planering och övergripande beslut rörande upphandling.

Upphandlingsenheten ansvarar för att alla upphandlingar genomförs i enlighet med kommunens riktlinjer och gällande lagstiftning. Upphandlingsenheten ska vidare sprida information avseende upphandling inom kommunen.

Verksamhetsansvarig ansvarar för att i sin verksamhet utse ansvarig med särskilt ansvar för att inköp görs efter gällande avtal och är deltagande som referens i upphandling.

4.2 Upphandlingsenheten

Upphandlingsenheten är organisatoriskt placerad inom ekonomienheten vid kommunstyrelseförvaltningen. Enheten består idag av tre upphandlare samt en upphandlingschef.

Upphandlingsenheten har ansvar för att genomföra alla upphandlingar i kommunen tillsammans med beställande verksamhet. Enheten har även ansvar för all dokumenthantering.

Upphandlingsenheten arbetar på uppdrag av kommunens nämnder och förvaltningar. Kostnaden för upphandlingsenheten fördelas utifrån en särskild nyckel mellan kommunens nämnder. Beställning av upphandling ska ske av chefer och budgetansvariga i verksamheterna. Det är verksamheterna som är kravställare i respektive upphandling.

4.2.1 Kontroll och uppföljning

Upphandlingsenheten gör kontroller av kommunens samtliga leverantörer som har upphandlats via upphandlingsenheten minst en gång per år. Detta görs genom att träffa leverantörerna tillsammans med den verksamhet i kommunen som låtit genomföra upphandlingen samt att kontrollera kreditvärde hos aktuell leverantör. Enheten har vidare ett avtal med Skatteverket där man kontinuerligt får information avseende hur kommunens leverantörer efterlever skattelagar och regler. Enheten gör också stickprovskontroller avseende fakturor årligen.

Upphandlingsenheten gör vidare årlig kontroll avseende hur kommunens verksamheter gör avrop utifrån tecknade ramavtal. Senaste uppföljningen visade att följsamhet mot ramavtal inte är god inom vård- och omsorgsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Uppgifter från samhällsbyggnadsförvaltningen är dock motstridiga. Enligt förvaltningen är avtalstroheten god.

4.3 Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för frågor som rör plan- och byggverksamhet, mark, exploatering, trafik och för frågor som rör miljö- och hälsoskyddsverksamhet. Nämnden har även ett övergripande ansvar för kommunens fastigheter, gator och vägar, grönområden, park-, trafik- och gatubelysningsanläggningar.

Nämnden ansvarar för mätningsteknisk verksamhet, kartproduktion och geografiska informationssystem.

Av nämndens reglemente framkommer följande:

- Nämnden får inom ramen för anvisade medel och med iakttagande av gällande regler för inköp och upphandling anta konsulter, entreprenörer och leverantörer. Sådana avtal får inte innebära någon principiell förändring beträffande av kommunfullmäktige antagen målsättning eller beslutad organisation.

Nämnden har i sin tur delegerat upphandlingsbeslut till tjänstemän inom förvaltningen.

4.3.1 Arbetssätt avseende upphandling

Samhällsbyggnadsförvaltningen har hanterat sina egna upphandlingar till dess att ny upphandlingsorganisation inrättades i kommunen, 2010. Förvaltningen genomförde fram till dess c:a 10 upphandlingar per år. Förvaltningen har c:a 7-8 personer som arbetar med upphandlingsfrågor.

Från och med att upphandlingsorganisationen inrättades, genomförs enligt uppgift förvaltningens upphandlingar av denna. Samhällsbyggnadsförvaltningen initierar ett behov av upphandling till upphandlingsenheten, som därefter har huvudansvaret för genomförande av upphandlingen. En eller flera personer från förvaltningen deltar för att framförallt precisera de krav som ska ställas på leverantörerna.

Samhällsbyggnadsförvaltningen uttrycker att samverkan med upphandlingsenheten idag håller på att utvecklas. Hittills har arbetet inte alltid fungerat tillfredsställande. Arbeta pågår med att utveckla rutiner för hur samverkan ska fungera i framtiden. En viktig fråga enligt förvaltningen är att de alltid ska godkänna den kravspecifikation som skickas med förfrågningsunderlaget.

4.3.2 Intern kontroll och uppföljning

Samhällsbyggnadsförvaltningen har ingen särskild uppbyggd intern kontroll avseende upphandlingsverksamheten. Respektive avdelning har ansvarat för sina egna upphandlingar till dess att kommunens nya upphandlingsorganisation har inrättats.

Kontroll av fakturor görs inom ramen för kontering och attest. Utifrån intervjuer framkommer att det finns behov inom förvaltningen att upprätta riktlinjer och rutiner avseende uppföljning och kontroll av fakturor.

4.4 Kommentarer

Vi bedömer att upphandlingsenheten har utarbetat tydliga riktlinjer och rutiner för hur kommunens upphandlingar ska genomföras. Vidare har enheten utvecklat rutiner för avtalsuppföljningar och kontroller av leverantörer, vilket är positivt.

Med tanke på att riktlinjer och rutiner är relativt nya är det dock för tidigt att bedöma i vilken utsträckning dessa riktlinjer och rutiner har fått genomslag och efterlevs i hela organisationen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar idag med att inrätta sig efter de kommunövergripande rutinerna avseende upphandling, vilket är positivt. Inom förvaltningen finns dock inte utifrån vad vi erfarit särskilda riktlinjer eller rutiner avseende upphandlingsverksamheten. Tanken är dock att all upphandling i dagsläget ska genomföras av upphandlingsenheten, vilket minskar behovet av egna rutiner. Samhällsbyggnadsförvaltningen har dock fortfarande en hel del avtal som finns inom förvaltningen. Dessa kontrolleras eller följs inte upp av upphandlingsenheten, vilket innebär att det fortfarande finns behov av rutiner kring uppföljning av avtal m.m.

Vi uppfattar det som att upphandlingsenheten inte har kunskap om de avtal som tidigare tecknats inom samhällsbyggnadsförvaltningen. Detta kan vara anledningen till de olika uppfattningar som finns avseende följsamhet mot ramavtal. Upphandlingsenhetens kontroller baseras på de avtal som enheten känner till och förvarar inom enheten.

5 Granskning av genomförda upphandlingar

5.1 Kontroll via leverantörsreskontra

Inom ramen för granskningen har registeranalys genomförts. Leverantörsstatistik för år 2010 samt för 2011-01-06 har plockats fram.

Samtliga leverantörer där inköp över sammanlagt en miljon kronor skett för år 2010 har kontrollerats via upphandlingsenheten. För år 2011 har även vissa leverantörsfakturer under en miljon kronor ingått i urvalet. Kontroll har genomförts på följande sätt:

- 1) Rensning av de leverantörer som inte är att hänföra till upphandlad verksamhet (t ex hyra)
- 2) Kontroll via upphandlingsenheten och avtalsregister av vilka leverantörer som det finns avtal med som tecknats via upphandlingsenheten. Dessa leverantörer har rensats bort från granskningsmaterialet.
- 3) Av resterande leverantörer har de som tillhört samhällsbyggnadsförvaltningen sorterats ut. Dessa leverantörer har valts ut för granskning.

Utifrån det urval som nämnts ovan har kontroll skett avseende om upphandling föregått köp från leverantörerna.

Utöver ovanstående dokumentkontroll har även avstämning av avtalsbelopp gjorts gentemot leverantörsregister. Detta för att kontrollera att utbetalade belopp stämmer överens med avtalade belopp.

5.2 Kontroll av genomförda upphandlingar

Kontroll av upphandlingsförfarandet har avsett följande dokumentation:

- Förfrågningsunderlag
- Öppningsprotokoll
- Utvärdering
- Tilldelningsbeslut
- Avtal

Efter genomgång av fakturer från år 2010 och perioden 201101-201106 återfanns sammanlagt 7 leverantörer där belopp utbetalats över c:a en mnkr och som tillhörde samhällsbyggnadsförvaltningen.

Granskning av upphandlingarna kopplade till dessa leverantörer har gjorts.

1) IVV AB - Installation av konstgräs på Röllinge BP m.m.

Enligt leverantörsreskontra har 10.791 tkr utbetalats år 2010.

Upphandling har skett 2010. Förfrågningsunderlaget är daterat 2010-06-04. Upphandlingen anges vara en förenklad upphandling. Sista dag för anbud anges till 22 juni 2010. Av förfrågningsunderlaget framkommer att värdering av anbud sker i tre steg. Steg ett avser kvalificering avseende uppställda skall-krav, steg två avser utvärdering utifrån kostnad, referenser och kvalitet och steg tre avser förhandling som i sin tur leder till val av anbudsgivare.

Anbudsöppningsprotokoll finns daterat 2010-06-23. Av protokollet framkommer att tre anbud inkommit. En av anbudsgivaren meddelar dock innan utvärdering att denne avstår från sitt anbud.

Utvärdering och tilldelningsbeslut finns i ett samlat dokument kallat "Tilldelningsbeslut och dokumentation av upphandling". Den del som avser utvärdering av anbud visar att de två anbud uppfyller kvalificeringskraven. Därefter anges att det anbud som har lägsta anbudssumma kommer att antas. Vidare anges att endast ett av anbuden går att utvärdera eftersom det andra anbudet inte innehåller anbud avseende markarbeten. Referenser och kvalitet har kontrollerats. Någon jämförande analys finns inte eftersom endast ett anbud till slut har utvärderats. Slutligen konstateras att detta anbud är det mest ekonomisk fördelaktiga.

Avtal, benämnt "Uppgörelseprotokoll" finns 2010-07-07. I dokumentet (avtalet) anges att protokollet ska tills vidare gälla som kontrakt. Dokumentet anger vidare att arbetet som ska genomföras ska vara färdigställda och tillgängliga för slutbesiktning 2010-09-07 för del av entreprenaden. Den andra delen ska färdigställas i enlighet med överenskommelse mellan parterna som beslutas senare. Dokumentet klargör att eventuella underleverantörer ska godkännas av beställaren. Kontraktssumman uppgår till 9.173 tkr.

2) Sandahls Grus och Asfalt AB - Anläggningsarbetet avseende belägnings- och överbyggnadsarbeten

Enligt leverantörsreskontra har 3 287 tkr utbetalats år 2010.

Upphandling har skett 2008. Förfrågningsunderlag är daterat 2008-01-08. Upphandlingen anges vara en förenklad upphandling. Anbudstiden anges till 2008-02-21. Anbudsprövningen anges ske i tre steg. Det första avser kvalificering utifrån uppställda skall-krav, det andra steget avser prövning enligt entreprenadföreskrifter samt steg tre är värdering utifrån fem, rangordnade värderingsgrunder (pris, organisation, referenser, kvalitet och miljö). Samtliga värderingsgrunder förklaras i underlaget.

Öppningsprotokoll finns daterat 2008-02-21. Av protokollet framkommer att fem anbud inkommit. Ett anbud har dock inkommit för sent och prövas alltså inte.

Utvärdering finns dokumenterad i dokumentet "Tilldelningsbeslut och dokumentation av upphandling". Av prövningen framkommer att alla fyra anbud uppfyller kvalificeringskraven. Det framkommer dock inte om anbuderna klarar de krav som ställts upp i entreprenadföreskrifterna. Därefter presenteras hur utvärdering gjorts utifrån de fem kriterier som ställts upp i förfrågningsunderlaget. Det anbud med den högsta sammanlagda poängen har antagits som leverantör.

Avtal (benämnt Uppgörelseprotokoll) finns daterat 2008-05-26. Kontraktssumma anges inte i avtalet utan hänvisning görs till priser angivna i anbudet. Av utvärderingen framkommer dock summan 12 331 675 kr. Kontraktstid framkommer inte av avtalet, utan hänvisning görs till förfrågningsunderlagets administrativa föreskrifter. Avtalstiden anges i förfrågningsunderlaget vara perioden 2008-04-01 – 2010-03-31 med möjlighet för beställaren att förlänga i två år.

Förlängning av avtalet finns daterad 2010-04-06. Av förlängningen framgår att den gäller två år (dock inga datum). Villkor anges vara i enlighet med villkoren i upphandlingen som genomfördes 2008.

3) SVEAB, Svenska Entreprenader - Utförande av anläggningsarbeten, Skrakvägen

Enligt leverantörsreskontra har 3 340 tkr utbetalats år 2010.

Förfrågningsunderlaget är daterat 2009-09-16. Upphandlingen anges vara en förenklad upphandling. Anbudstidens utgång anges vara 2009-10-09. Prövning av anbudsgivare anges ske i tre steg. Det första steget avser kvalificering utifrån tekniska och administrativa aspekter, skall-krav. Det andra steget avser utvärderingsfasen där anbuderna jämförs utifrån tre kriterier; kostnad, referenser samt kvalitet. Tredje steg anges vara förhandling som leder fram till slutligt val av entreprenör.

Öppningsprotokoll finns daterat 2009-10-09. Av protokollet framkommer att nio anbud inkommit inom anbudstiden.

Utvärdering är genomförd i dokumentet "Tilldelningsbeslut och dokumentation av upphandling". Utvärdering visar att samtliga anbudsgivare klarar kvalificeringskraven. Vidare framkommer att samtliga anbud uppfyller uppställda utvärderingskriterier. Någon jämförelse mellan anbuderna finns inte. Därefter anges att lägsta anbudssumma kommer att antas. Det anbud med lägsta anbudssumma antas. Vad gäller referenser och kvalitet anges att kontroll har gjorts och att samtliga anbud får positiva omdömen.

Avtal finns (benämnt Uppgörelseprotokoll) daterat 2009-09-27. Avtalstid anges vara mellan 2009-11-02 till 2010-06-18 då arbetena skulle vara färdigställda och tillgängliga för slutbesiktning. Kontraktssumman anges uppgå till 1.717 tkr. Det anges ingenting avseende underentreprenörer i avtalet.

4) E On ES trafik och belysning – Skötselentreprenad avseende offentlig belysning och trafikljus (två avtal)

Enligt leverantörsreskontra har 3 560 tkr utbetalats år 2010 och 1 006 tkr utbetalats år 2011.

Upphandling har skett 2006. Förfrågningsunderlaget är upprättat 2006-02-24. Förfrågningsunderlaget avser fyra olika delentreprenader, men denna granskning avser endast offentlig belysning och trafikljus. Upphandlingen anges vara öppen upphandling. Anbudstidens utgång anges till 2006-05-05. Utvärdering ska ske i två steg; kvalificering samt utvärdering. Endast de som klarar kvalificering prövas enligt utvärderingskriterierna. Fem, rangordnade utvärderingskriterier anges (summa, referenser, å-priser enligt mängdförteckning, å-priser för tillkommande arbete samt entreprenörsarvode för löpande debitering).

Öppningsprotokoll finns daterat 2006-05-05. Av protokollet framgår att totalt nio anbud inkommit. Av dessa avser fyra anbud belysning och trafiksignaler.

Utvärdering för de två delentreprenaderna finns daterade 2006-06-12. Vad gäller trafikljusanläggningar har två anbud utvärderats. Båda anbuderna uppfyller enligt redovisning kvalificeringen. Vad gäller offentlig belysning har tre anbud inkommit. Utvärdering av anbuderna sker genom prisjämförelser. De två anbud med lägsta pris antas. Referenser anges ha tagits, men jämförs inte.

Avtal finns daterade 2006-06-13 respektive 2006-06-14. Kontraktssummor anges vara 215 tkr per år avseende offentlig belysning och 74 tkr per år avseende trafiksignaler. Kontraktstiden är 2007-02-01 – 2010-01-31 för båda delentreprenaderna.

Förlängning av avtalet har inte återfunnits.

5) Miljöbyggarna (Green Landscaping) – Skötselentreprenad gata, vinterväghållning och park

Enligt leverantörsreskontra har 10 949 tkr utbetalats år 2010 och 6 565 tkr år 2011.

Upphandling är genomförd under 2006. Förfrågningsunderlaget är upprättat 2006-02-24. Förfrågningsunderlaget avser fyra olika delentreprenader, men denna granskning avser vinterväghållning väg och park. Upphandlingen anges vara öppen upphandling. Anbudstidens utgång anges till 2006-05-05. Utvärdering ska ske i två steg; kvalificering samt utvärdering. Endast de som klarar kvalificering prövas enligt utvärderingskriterierna. Fem, rangordnade utvärderingskriterier anges (summa, referenser, å-priser enligt mängdförteckning, å-priser för tillkommande arbete samt entreprenörsarvode för löpande debitering).

Öppningsprotokoll finns daterat 2006-05-05. Av protokollet framgår att totalt nio anbud inkommit. Av dessa avser fem anbud gata, vinterväghållning och park (två av fyra delentreprenader).

Utvärdering finns dokumenterad i dokumentet "Tilldelningsbeslut och dokumentation.". Utvärderingen anger att alla anbud uppfyller kvalificeringskraven. Vidare görs en genomgång av uppställda kriterier från förfrågningsunderlaget. Vid utvärderingen beslutar beställaren att de båda delentreprenaderna ska beställas av samma anbudsgivare. Det anbud som har det sammantaget lägsta pris antas. Referenser kontrolleras men jämförs inte i utvärderingen.

Avtal, kallat "Uppgörelseprotokoll" finns daterat 2006-06-15. Kontraktstiden anges vara 2007-02-01 – 2010-01-31 (2010-05-30 för vinterväghållning) med rätt till två års förlängning. Total kontraktssumma uppgår till 6 774 tkr per år.

Förlängning av avtalet finns daterat 2010-04-06. Avtalet förlängs i två år till och med 2012-02-01 respektive 2012-05-30. Tillkommande/avgående ytor under första perioden ingår i förlängningen.

6 + 7) SWECO FFNS Arkitekter + Arkitekter Ingenjörer AB – konsulttjänster

Enligt leverantörsreskontra har 3 728 tkr utbetalats år 2010 och 1 428 år 2011 avseende SWECO. Avseende Arkitekter Ingenjörer har 680 tkr utbetalats år 2011.

Upphandling har genomförts under 2007. Förfrågningsunderlaget är upprättat 2007-08-31. Av underlaget framkommer att det är fråga om en ramavtalsupphandling inom fem olika kategorier konsulttjänster. Sista anbudsdag anges vara 2007-10-02. Det anges vidare att flera anbudsgivare kan komma att antas. Utvärdering anges ske i tre steg; uteslutning enligt LOU, kvalificering (skallkrav) samt utvärdering. Utvärderingskriterier anges vara kompetens, pris, tillgänglighet samt referenser. Kriterierna är rangordnade och förklaras.

Öppningsprotokoll finns daterat 2007-10-03. Av protokollet framkommer att totalt 48 anbud inkommit. Anbuderna lämnas för en eller flera delområden.

Utvärdering är genomförd i dokumentet "Tilldelningsbeslut och dokumentation av upphandling" för var och en av de fem kategorierna. Det framkommer att alla inkomna anbud uppfyller kvalificeringskraven. Det anges vidare att samtliga anbudsgivare uppfyller utvärderingskriterierna. Det framkommer inte om anbuderna jämförts utifrån utvärderingskriterierna.

Avtal finns tecknat för perioden 2007-11-15 – 2010-11-15 med möjlighet till 1 + 1 års förlängning. Avtalet anger att konsulten inte får anlita underkonsult utan beställarens skriftliga godkännande.

Förlängning av avtalet har inte gjorts. Ny upphandling har genomförts under 2011 och blev klar under hösten 2011.

8) Joe Lindström och arkitekter AB – Konsulttjänster

Utbetalningar finns på totalt 960 tkr 2010 och 368 tkr 2011.

Det finns ett avtal tecknat med företaget år 2009. Det anges att avtalet i första hand avser år 2009 och 2010. Det finns dock ingen upphandlingsdokumentation som visar att upphandling har föregått avtalet.

5.2.1 Sammanställning av fakturerade belopp kontra avtalsbelopp

Nedan görs en genomgång av vilka avtalssummor som överenskommits. I vissa ramavtalsupphandlingar finns dock inga summor. Dessa har därefter ställts gentemot det som faktiskt utbetalats enligt leverantörsreskontra.

Leverantör	Avtalssumma (tkr)	Utbetalning 2010 (tkr)	Utbetalning 2011 ² (tkr)
1) IVV AB	9 173	10 791	
2) Sandahls Grus och Asphalt	(12 331)	3 287	262
3) SVEAB	1 717	3 340	
4) E On ES Trafik och Belysning	215 och 74	3 540	1 006
5) Miljöbyggarna (Green Landscaping)	6 774	10 949	6 565
6) SWECO FFNS	Finns ingen summa	3 728	1 428
7) Arkitekter Ingenjörer AB	Finns ingen summa	140	680
8) Joe Lindström och Arkitekter AB	Finns ingen summa	960	368

De differenser som uppstått förklaras av samhällsbyggnadsförvaltningen enligt nedan.

IVV AB

Differensen består enligt förvaltningen av ändringar och tillägsarbeten i projektet. Tillägsarbetena finns dokumenterade och godkända.

Sandahls Grus och Asphalt

Diverse beläggningsarbeten, inget specifikt projekt. Beställt via á-prislista.

² Avser perioden 201101-201106

SVEAB

Projekt Skrakvägen. Tilläggsarbeten godkända i mail av dåvarande enhetschef.

EON ES:

Diverse driftarbeten beställt via å-prislista

Miljöbyggarna (Green):

Diverse driftarbeten enligt å-prislista,

SWECO FFNS:

Diverse plan och utredningsuppdrag. Enligt ramavtal, kommunen skickar förfrågan, företaget har svarat med uppdragsbekräftelse per projekt. Uppdragsbekräftelsen innehåller en post "uppskattad ersättning". Över perioden 2009-2011 uppgår uppskattad ersättning till ca 6 mkr.

Arkitekter Ingenjörer:

Två projekt. Enligt ramavtal, avrop enligt prisbilaga.

Joe Lindström och Arkitekter AB:

Förklaras inte.

Ramavtalet med konsulter gick ut 2010-11-15. Ny upphandling av konsulter har genomförts under 2011. Sedan 1 augusti 2011 sker alla beställningar av tekniska konsulter enligt det nya ramavtalet.

5.2.2 Kommentarer**Genomförda upphandlingar**

Av de granskade leverantörerna är sju av åtta upphandlade. Vi kan konstatera att flera av de upphandlingar som granskats har genomförts för ett flertal år sedan. I några av upphandlingarna finns ett antal brister. Vad gäller utvärdering av anbuden har i vissa fall inte utvärderingskriterierna utvärderats. Endast pris har jämförts, medan övriga kriterier endast har bedömts vara tillfredsställande utan att jämförelser mellan anbuden gjorts. Detta är inte förenligt med LOU.

Avtalen har haft förlängningsklausuler. I två upphandlingar har inte förlängningsavtal återfunnits. Detta innebär att köp har gjorts utan att giltigt avtal funnits, vilket kan riskera att betraktas som otillåten direktupphandling.

Ny upphandling av konsulter är genomförd under 2011, vilket är positivt. Denna upphandling är genomförd av upphandlingsenheten.

Fakturerade belopp kontra avtalsbelopp

Vi kan konstatera att fakturerat belopp i flera fall överstiger det belopp som anges i avtalen. Förvaltningen förklarar dessa fakturor bland annat med att tilläggbeställningar gjorts eller att beställningar utanför kontrakterat belopp gjorts för andra typer av arbeten. Vi kan konstatera att tilläggbeställningar är mycket vanligt vid upphandling av entreprenader.

Tre av leverantörerna avser ramavtalsupphandlingar, där belopp inte kan stämmas av mot avtalssumma. Fem av de åtta leverantörerna har köp utöver vad som anges i avtal gjorts. Två av dessa avser tilläggsbeställningar utifrån beställt projekt. I ett av fallen finns dokumenterad och godkänd tilläggsbeställning. I tre fall har köp gjorts utan uppvisad tilläggsbeställning.

Vi bedömer med utgångspunkt i ovanstående att samhällsbyggnadsförvaltningen inte har tillräcklig intern kontroll avseende fakturering kontra avtal. Vi efterfrågar en tydlig dokumentation och beslut avseende alla utbetalningar som görs utanför det som framkommer i avtal.

5.3 Upphandling av larmtjänster

Upphandlingen är genomförd under 2010. Förfrågningsunderlag är upprättat 2010-04-13. Upphandlingen genomförs som förenklad upphandling. Sista dag för anbud är angivet till 2010-05-11. Utvärdering av anbuderna ska enligt underlaget ske i tre steg; uteslutning, kvalificering och utvärdering. Det anges att anbud med lägsta pris kommer att antas. Endast de anbud som klarar kvalificeringsfasen kommer att utvärderas.

Öppningsprotokoll finns daterat 2010-05-20. Av protokollet framkommer att sju anbud inkommit.

Det finns även visst utvärderingsmaterial. Materialet är dock inte komplett. Av utvärderingsmaterialet framkommer att upphandlingen efter det att tilldelningsbeslut överprövades av en av anbudsgivarna. Förvaltningsdomstolen beslutade att utvärderingen skulle göras om. Efter den andra utvärderingen och tilldelningsbeslut, överprövades upphandlingen igen. Förvaltningsdomstolen beslutade återigen att utvärderingen skulle göras om. Detta ledde till en tredje utvärdering som till slut medförde att två leverantörer tilldelades uppdraget och avtal med dessa kunde skrivas.

Avtalen finns dokumenterade. Avtalen gäller under perioden 2010 – 2012 med möjlighet till ett års förlängning. Avtal är tecknade med CSG, Commutor Security Group AB och Rapid Larmförmedling AB.

CSG har uppdrag att bevaka kommunens, Roslagsvatten AB och Armada AB:s verksamheter. Totalt finns ett 60-tal objekt som bevakas kontinuerligt. Kommunen har tillsammans med övriga två aktörer beslutat hur bevakning ska genomföras under året. Kommunen, Roslagsvatten och Armada har månatliga avstämningar med CSG för att följa upp hur bevakningen genomförs och om förändringar ska göras. Det händer även att förändringar av bevakningen görs utanför dessa möten.

CSG har även i uppdrag att rycka ut på de larm som kommer från kommunens verksamheter. Dessa uttryckningar debiteras särskilt. I avtalet med CSG angavs en inställelsetid på 10 minuter vid uttryckning. Efter diskussioner mellan parterna har denna tid ansetts orimlig, vilket har lett till en diskussion om att förlänga inställelsetiden till 30 minuter genom ett tillägg till avtalet.

Rapid har uppdraget att ta emot och förmedla de larm som kommer från kommunens fastigheter. För detta debiteras en fast summa (1200 kr) per objekt och år.

5.3.1.1 Fakturering och kontroll

Avtalen med larmentreprenörerna har funnits sedan hösten 2010. Under perioden 2010 till 201106 för CSG bevakning fakturerat c:a 550 tkr och avseende Rapid förmedling AB 85 tkr.

Fakturor från CSG inkommer till kommunens säkerhetssamordnare. Vad gäller fakturor som avser uttryckning, skickas dessa vidare till det objekt (den verksamhet) där uttryckningen har skett. Varje objekt står för kostnaden av sina larmuttryckningar. Rapport avseende uttryckning lämnas direkt till det objekt där larmet har gått. Objekten står även för den årliga kostnaden avseende larmförmedling. Fakturor avseende larmförmedling från Rapid, skickas direkt från leverantören till respektive objekt.

Central uppföljning av samtliga inkomna fakturor görs månatligen vid möten med entreprenören.

Den bevakningstjänst som kommunen köper från CSG faktureras kommunen centralt och fördelas inte mellan verksamheterna. Avtalet bygger på timkostnader och ett fast antal timmar per år. Möjlighet finns för kommunen att göra extra beställningar av bevakning om behov uppstår. Kostnaden för bevakningen delas mellan kommunen, Roslagsvatten och Armada. Kommunens andel uppgår till 40 %.

Utveckling av kontroll pågår vad gäller uttryckningsstatistik. Från och med årsskiftet kommer kommunens säkerhetssamordnare ha tillgång till ett datasystem där samtliga uppgifter kring uttryckningar kan granskas. Detta datasystem levereras från Rapid utan någon extra kostnad för kommunen.

Sammantaget har de nuvarande avtalen minskat de sammantagna kostnaderna för kommunen avseende bevakning, larmförmedling och uttryckning. I tidigare avtal avseende bevakning uppgick kostnaden till c:a 80-90 tkr/månad enligt uppgift. Idag är kostnaden c:a 50 tkr/månad. Även uttryckningskostnaderna har minskat. Kostnad för en "normaluttryckning" idag uppgår till 590 kr medan kostnaden i tidigare avtal uppgick till c:a 1300 kr.

5.3.2 Kommentarer

Larmupphandlingen går inte fullt ut att analysera, då all dokumentation inte har kunnat granskas. Vi bedömer dock att upphandlingen med stor sannolikhet innehåller flera brister avseende hur utvärdering gjorts, med tanke på att upphandlingen överprövats två gånger. Båda gångerna har förvaltningsdomstol beslutat att utvärderingen måste göras om. Vi ställer oss även ytterst tveksamma till en ändring av inställetiden i avtalet i enlighet med den diskussion som förts.

Vad gäller uppföljning och kontroll av fakturor bedömer vi att kommunen har tydliga riktlinjer och rutiner för detta. Kontinuerlig kontroll genomförs och uppföljning sker kontinuerligt med leverantörerna.

6 Revisionell bedömning

- **Upphandling av entreprenörer har skett i enlighet med lagstiftning och kommunens regler**

De granskade upphandlingarna har ett flertal brister vad gäller efterlevnad av LOU och kommunens regler. Att notera är dock att flera av upphandlingarna har genomförts innan det att ny upphandlingsorganisation och nya regler införts i kommunen.

Idag ska upphandlingsenheten genomföra kommunens samtliga upphandlingar, tillsammans med representanter från beställande förvaltning. Samhällsbyggnadsförvaltningen och upphandlingsenheten arbetar med att utveckla rutiner för att samverkan ska fungera väl, vilket är positivt.

Vi konstaterar att inköp har skett utan att för perioden giltigt avtal har funnits.

- **Ansvarig nämnd säkerställer vid upphandling att eventuella underleverantörer kontrolleras och godkänns av kommunen.**

Det framgår av vissa upphandlingar som granskats att kommunen ska godkänna eventuella underleverantörer. Alla avtal som granskats innehåller dock ingen skrivning avseende detta. I och med att avtal numera tecknas med hjälp av upphandlingsenheten, förutsätter vi att detta framgent kommer att säkerställas.

- **Rutiner för kontinuerlig uppföljning av avtal finns och tillämpas.**

Tydliga rutiner för uppföljning av såväl avtal som leverantörer finns inom upphandlingsenheten.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har dock inte utvecklat rutiner för uppföljning. Så länge förvaltningen har avtal som tecknats och förvaras inom förvaltningen, finns ett behov av att utveckla tydliga rutiner för uppföljning för att säkerställa att tecknade avtal följs.

- **Faktureringen från entreprenörerna överensstämmer med tecknade avtal.**

I ett flertal fall finns stora differenser mellan avtalade summor och vad som faktiskt fakturerats.

Ordförande revisorererna
Bengt Olin

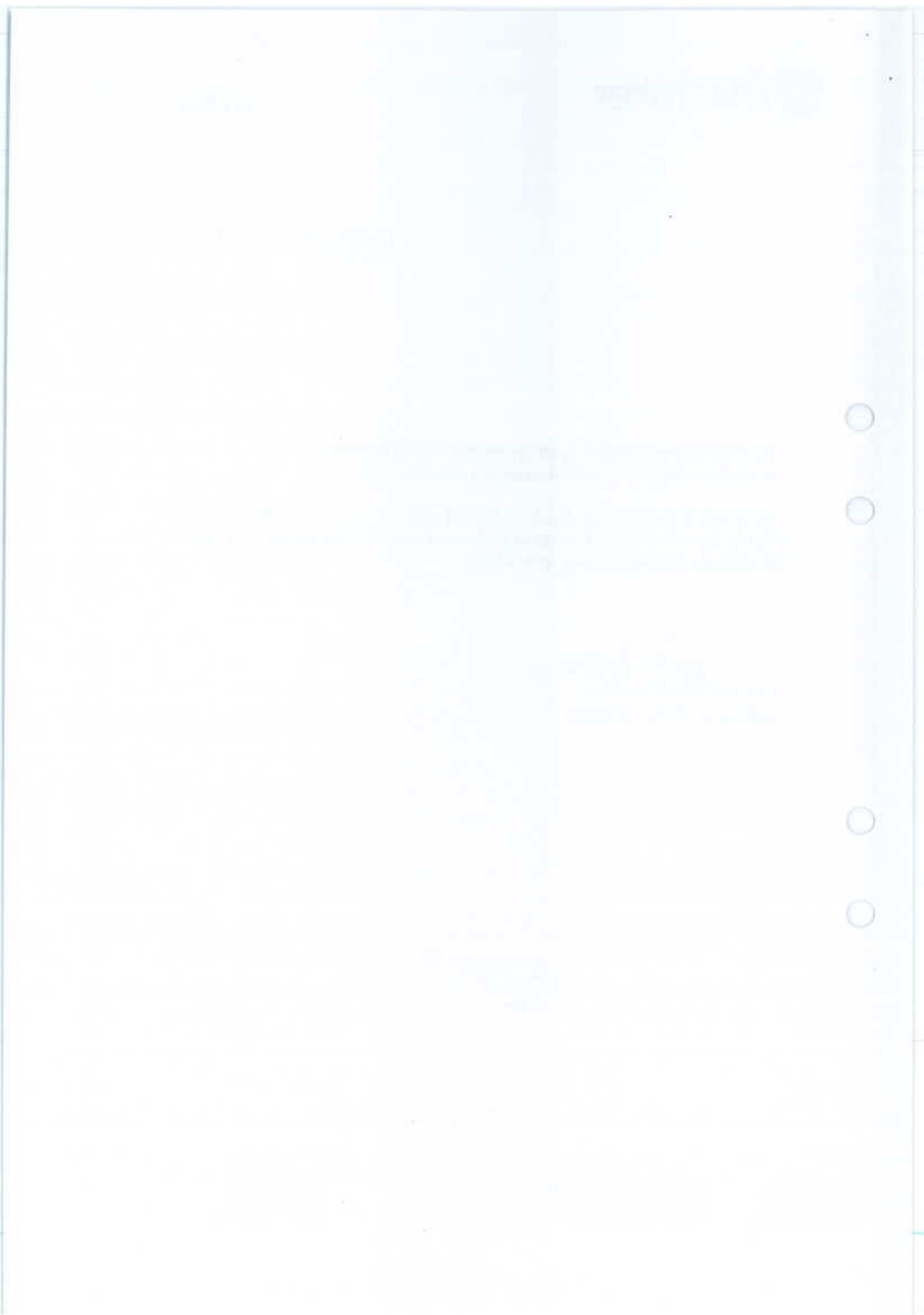
Med denna skrivelse önskar jag att revisorererna tittar på Österåkers förvaltningars följsamhet gällande lagen om offentlig upphandling.

Min uppgift är att blicka framåt och att den verksamhet som kommunen bedriver ska bedrivas rätt och riktigt. Jag önskar att revisorererna granskar följsamheten inom våra förvaltningar gällande offentlig upphandling.

Michaela Fletcher Sjöman
Kommunstyrelsens ordförande

KS § 40

Dnr KS 2011/235-007

Utdrag: akten, revisorerna, ekonomienheten

Revisorernas fråga om kostnader för turistbyrå och museilokaler

Ärende

Revisionen har ställt frågan om Kommunstyrelsen med hänvisning till § 7 i avtalet begärt omförhandlingar och vad denna omförhandling i så fall resulterat i.

Tidigare beredning

- Kommunstyrelsens kontor redogör för ärendet i tjänsteutlåtande daterat 2012-01-16.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott har behandlat ärendet 2012-02-01, § 14

Kommunstyrelsens beslut

Yttrande, enligt tjänsteutlåtande daterat 2012-01-16 överlämnas som kommunstyrelsens svar till revisorerna.

Särskilt yttrande

Ann-Christine Furustrand (S) för socialdemokraterna lämnar följande särskilda yttrande:

”Ställer oss ej bakom förslaget till yttrande till revisorerna då vi socialdemokrater föreslog att hyresnivån skulle anpassas efter de nya förutsättningarna då köpet av J.A.G. Acke ej genomfördes.

Ann Christine Furustrand (S)”

Kommunstyrelsens kontor
Göran Oscarsson

2012-01-16 Dnr KS 2011/235 -007

Till Kommunstyrelsen

(2)

Revisorernas fråga om kostnader för turistbyrå och museilokaler på Ljusterö

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Yttrande, enligt tjänsteutlåtande från Näringslivsenheten daterat till 12 januari 2012 överlämnas som Kommunstyrelsens svar till revisionen.

Ärende

Revisionen har ställt frågan om Ljusteröprojektet samt de avtal som tecknats med Östrasalt AB under 2010. Revisorerna har uppfattat sakläget att förutsättningarna som låg till grund för beslut KS 2010-05-03 och avtal till stora delar har förändrats. Revisorerna ställer frågan om KS med hänvisning till §7 i hyresavtalet begärt omförhandling och vad denna omförhandling i så fall resulterat i ?

Frågan besvaras enligt följande:

I lokalerna bedrivs turistbyråverksamhet enligt separat avtal samt konstutställningar. Turistbyrån är Österåkers enda helårsöppna turistbyrå och fokuserar på att marknadsföra Ljusterö och Skärgården som besöksmål. Genom att inrymma konstutställningar i dessa lokaler kommer ett mycket intressant besöksmål att etableras på Ljusterö och blir därmed ett led i kommunens satsning inom besöksnäringen. För att ytterligare utveckla denna verksamhet, bedrivs sedan hösten 2011 ett UROSS projekt "Ljusterö konstmuseum" finansierat via EU medel, med målsättning att etablera ett nationellt känt konstmuseum med en högklassig permanent utställning och lokala kostnärer verksamma i Österåker och Skärgården. Idag finns en permanent utställning "Kvinnor i konsten genom tiderna" som premiär visades i slutet av 2011.

Projektägare till UROSS projektet är Ljusterö Företagarförening, med samverkan av Ljusterö Föreningsråd (LRF) och Österåkers kommun. Parterna har som gemensamt mål att utveckla besöksnäringen på Ljusterö och därmed skapa arbetstillfällen och underlag för ökat fast boende. En del i detta är att i samverkan och med kommunens stöd utveckla besöksmål, där fortsatt engagemang i Ljusterö konstmuseum är en viktig del. Med hänvisning till ovanstående har kommunen ej begärt omförhandling av avtalet.

Beslutsunderlag

Revisorernas fråga daterad 2011-12-16.

KS §131 beslut 2010-05-03.

KS § 59 beslut 2011-03-28

Göran Oscarsson
Näringslivschef

2011-12-16

ÖSTERÅKERS KOMMUN KANSLIET	
2011-12-16	
Dnr 2011/235	Dpl 007 (4)

Kommunstyrelsen

Angående kostnader för turistbyrå och museilokaler

Revisorerna har tagit del av Kommunstyrelsens beslut per den 2010-05-03 avseende Ljusteröprojektet samt de avtal som tecknats med Östrasalt AB. Som revisorerna har uppfattat saken har förutsättningarna som låg till grund för beslutet och avtalen till stora delar förändrats. Revisorerna ställer därför frågan om Kommunstyrelsen med hänvisning till § 7 i avtalet begärt omförhandling och vad denna omförhandling i så fall resulterat i?

Revisorerna önskar Kommunstyrelsens svar sig tillhanda senast den 31 januari 2012.

För revisorerna

Bengt Olin
ordförande

För kännedom:

Kommunfullmäktiges presidium

HANDLÄGGNING	REMISS	KÄNNEDOM
		K.F.s pres. Komm. sek. Komm. sek.
		Exp

KS § 131

Dnr

Utdrag: akten, näringslivsenheten, ekonomienheten**Ljusteröprojektet****Ärende**

Kommunen har erbjudits möjlighet att inrymma en unik konstsamling utförd av konstnären J.A.G. Acke i lokaler vid Ljusterö torg.

Beredning

Kommunstyrelsens kontor, ekonomienheten redogör för ärendet i tjänsteutlåtande daterat den 26 april 2010.

Arbetsutskottet har behandlat ärendet den 14 april 2010, § .

Kommunstyrelsens beslut

1. Kostnader för turistbyrå och museilokaler finansieras under en femårsperiod med ca 300 000 kr per år.
2. Driften av en utökad turistbyrå finansieras med ca 200 000 per år.
3. Finansiering sker under 2010 genom Särskilda insatser.
4. Finansiering för 2011 och framåt avsätts årligen i budget.

Österåkers kommun
184 86 Åkersberga

Rosita Palmberg-Olsson m.fl. / Österåkers kommun
angående **laglighetsprövning enligt kommunallagen**

Kommunfullmäktiges beslut den 31 januari 2011, § 9, angående arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011-2014 har överklagats. Mål nr 22739-11 gäller beslutspunkten 7 i detta beslut.

Österåkers kommun får tillfälle att yttra sig över innehållet i bifogade handlingar, **aktbilagorna 7 och 10**, med avseende på frågan om hur skillnaderna i arvode mellan andre vice ordföranden i socialutskottet och andre vice ordförande i alla övriga utskott motiverats.

Ett eventuellt yttrande ska vara skriftligt och ha kommit in till förvaltningsrätten **senast den 7 mars 2012**. Ange förvaltningsrättens målnummer som finns längst upp till höger.

Vid eventuella frågor, kontakta förvaltningsrätten.

Marit Carlsson
Telefon direkt 08-561 68580

Jag kontaktade i går Österåkers kommun för att få ett förtydligande av hur beslutspunkten 7 i det överklagade beslutet ska läsas, eftersom texten "*Arvoden för 1:e och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige och nämnderna förutom valnämnden samt utskotten fastställs till 5 600 kr per månad. Socialnämndens 2:e vice ordförande erhåller inget fast arvode för arbetsutskottet utan istället sammanträdesersättning.*" kan tolkas på två olika sätt.

Det ena sättet att läsa beslutet är "*Arvoden för 1:e och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige och nämnderna, förutom valnämnden samt utskotten, fastställs till 5 600 kr per månad. Socialnämndens 2:e vice ordförande erhåller inget fast arvode för arbetsutskottet utan istället sammanträdesersättning.*"

Det andra sättet att läsa beslutet är "*Arvoden för 1:e och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige och nämnderna, förutom valnämnden, samt utskotten fastställs till 5 600 kr per månad. Socialnämndens 2:e vice ordförande erhåller inget fast arvode för arbetsutskottet utan istället sammanträdesersättning.*"

I det förstnämnda fallet är det bara 1:e och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige och nämnderna (utom valnämnden) som får 5 600 kr i arvode, medan det i det andra fallet är 1:e och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige och nämnderna (utom valnämnden) samt i alla utskott utom det sociala utskottet som får 5 600 kr i arvode.

Jag blev i dag uppringd av kanslichefen Peter Freme på Österåkers kommun, som berättade att beslutet ska förstås på det andra sättet, det vill säga att 1:e och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige och nämnderna (utom valnämnden) samt i alla utskott utom det sociala utskottet får 5 600 kr i arvode.

Marit Carlsson
Telefon direkt 08-561 68580

KLAGANDE

1. Stefan Cronberg
Tallsättravägen 79
184 61 Åkersberga
2. Göran Demant
Manfred Bondes väg 20
184 62 Åkersberga
3. Anders Tell
Generalsvägen 28
184 51 Österskär
4. Håkan Westin
Sjövägen 20
184 52 Österskär
5. Gunilla Ysberg
Lovisedalsstigen 16
184 91 Åkersberga
6. Magnus Åström
Krutvägen 24
184 60 Åkersberga

ÖSTERÅKERS KOMMUN KANSLIET	
2012-02-29 JC	
Unr 2011/71	Dpl 708

(6)

MOTPART

Österåkers kommun
184 86 Åkersberga

HANDLÄGGNING	REMISS	KÄNNEDOM	
PF		MFS	Exp mjx

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktiges i Österåkers kommun beslut den 31 januari 2011, § 9

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (KL)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Vid sammanträde den 31 januari 2011 behandlade Kommunfullmäktige i Österåkers kommun förslag till arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011 – 2014. Av 9 § i det sammanträdesprotokoll, som fördes den 31 januari 2011, framgick att kommunfullmäktige under 21 beslutssatser fastställt arvoden, ersättningar och partistöd. Beslutssatserna hade följande lydelse.

1. Ersättning för kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens, kommunstyrelsens arbetsutskotts, nämndernas ledamöter och ersättare, samt utskottens ledamot och ersättare fastställs till vardera 1 680 kr respektive 1 120 kr per sammanträde (minst 1 timme). För sammanträden som understiger en timme utgår 1120 kr respektive 840 kr. Tjänstgörande ersättare ska erhålla ledamotsarvode. Max ska vara 2 800 kr respektive 1 960 kr per dygn oavsett antal sammanträden.
2. Arvodet till kommunstyrelsens ordförande fastställs till 72 800 kr per månad. Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande erhåller 67 200 kr per månad varvid hänsyn tagit till ordförandeskapet i KUN och Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande erhåller 44 800 kr per månad. Arvodena avser uppdragen i KSAU, KS och KF, Arvodet för andre vice ordförande gäller från och med den 1 november 2010.
3. Arvode för ordföranden i kommunfullmäktige fastställs till 14 000 kr per månad.
4. Arvode för ordförandena i vård- och omsorgsnämnden inkl. pensionärsråd samt produktionsstyrelsen fastställs till 16 800 kr per månad.
5. Arvode för ordförande i socialnämnden fastställs till 22 400 kr per månad. Socialnämndens 1:e vice ordförande erhåller 11 200 kr per månad. I ordförandes och 1:e vice ordförandes arvode inkluderas jour och utskott.
6. Arvode för ordförande i samhällsbyggnadsnämnden fastställs till 33 600 kr per månad.
7. Arvoden för 1:e och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige och nämnderna förutom valnämnden samt utskotten fastställs till 5 600 kr per månad. Socialnämndens 2:e vice ordförande erhåller inget fast arvode för arbetsutskottet utan istället sammanträdesersättning.
8. Arvode för ordföranden i valnämnden fastställs till 840 kr per månad under år då allmänna val inte hålls och till 2 800 kr per månad under de år då allmänna val hålls. Arvode till 1:e och 2:e vice ordförande i valnämnden fastställs till 1 400 kr per månad vardera för år då allmänna val hålls. Är det dubbla val utgår dubbel ersättning till valnämndens presidium.
9. Arvode för gruppleddare i majoriteten i kommunstyrelsen för partier i majoriteten utan kommunalråd (d v s Björn Pålhammar (C), Mikael Ottosson (KD), och Rolf Granström (ÖP) fastställs till 14 000 kr per månad. Ingen sammanträdesersättning utgår för dessa i kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

10. Arvodet för partiernas gruppleddare i kommunfullmäktige i de fall partiet inte utsett heltidsarvoderat kommunalråd som gruppleddare fastställs till 1 120 kr per månad.
11. Arvoden för revisorsordförande och andra revisorer fastställs till vardera 5 600 kr respektive 4 200 kr per månad.
12. Ersättning för partiernas planeringsberedningar och verksamhetskonferenser/utbildningar utbetalas mot bestyrkt deltagarlista/faktura och får tillsammans med andra omkostnader för sammanträden uppgå till högst 3 920 kr per år och mandat i kommunfullmäktige.
13. Arvode utbetalas månadsvis förutom partistöd som utbetalas en gång per år i januari.
14. Det fasta partistödet till i varje i kommunfullmäktige representerat parti fastställs till 22 400 kr per år och parti i kommunfullmäktige.
15. Det mandatanknutna fastställs till 33 600 kr per år och mandat i kommunfullmäktige varav 25 % administration och lokaler.
16. Arvoden, ersättningar och partistöd anpassas till utveckling av riksdagsledamöters månadsarvoden, d v s årlig anpassning kommer att ske under mandatperioden.
17. Ersättning för rådens ordförande i de fall som inte ingår i allt i arvode i andra uppdrag och valberedningens ordförande fastställs till 3 360 kr per sammanträde.
18. Finansiering av kostnaderna utöver ramar för 2011 som uppskattas till ca 2 Mkr sker via posten oförutsett i resultatbudgeten.
19. Arvode för Armadas ordförande, Roslagsvattens ordförande och Österåkersvattens ordförande rekommenderas att fastställas till 11 200 kr per månad.
20. Arvode för Armadas 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande och Österåkersvattens 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande rekommenderas att fastställas till 5 600 kr per månad.
21. Arvodesbestämmelserna för den nya nämndsorganisationens förtroendevalda utvärderas av KSAU.

YRKANDE M M

Stefan Cronberg, Göran Demant, Anders Tell, Håkan Westin, Gunilla Ysberg och Magnus Åström har överklagat ovannämnda beslut (§ 9) och yrkat att det ska upphävas. Till stöd för yrkandet har de inom överklagandetiden angett bland annat följande.

1. Beslutet att särskilt arvoderat tre av sex gruppleddare strider mot likställighetsprincipen.

Av beslutssatserna 9 och 10 ovan framgår att gruppleddarna från de partier inom majoriteten som inte utsett ett heltidsarvoderat kommunalråd (C, KD och ÖP)

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM

DOM

Allmänna avdelningen

ska ha ett annat arvode än gruppledarna för de övriga mindre partierna (RP, MP och V). Detta strider sålunda mot likställighetsprincipen (2 kap KL). Det finns inga sakliga skäl för de olika arvoden utan det är, enligt deras mening, endast ett sätt att säkra en majoritet i kommunfullmäktige. M och FP förfogar tillsammans över 25 röster av fullmäktiges 51. De sex ledamöter som gruppledarna för C, KD och ÖP representerar ger således den nödvändiga majoriteten.

2. Besluten i fullmäktige har inte fattats i enlighet med KL, som innehåller ett förbud mot växeltjänstgöring; allra helst som jäviga ledamöter inte kan ersättas av suppleanter.

Av protokollsutdrag och voteringslistor framgår att vissa beslutssatser har fattats genom att ordinarie ledamöter som anmält sig jäviga har ersatts av suppleanter. Vissa ersättare har också tjänstgjort för olika ordinarie ledamöter. Detta står i strid med kommunallagens principiella förbud mot s k växeltjänstgöring. I detta sammanhang hänvisas till 5 kap 18-19 §§ KL samt SOU 1990:24

3. Besluten i kommunfullmäktige har arbetats fram under klara jävsförhållanden. Redovisningen av arvodesgruppens arbete, motiv och slutsatser motsvarar inte den transparens som, enligt deras mening, kommunallagen förutsätter. Kommunfullmäktiges ordförande, med tillträde den 1 januari 2011, Ingela Gardner Sundström, har lett en av kommunstyrelsen den 29 november 2010 utsedd arvodesgrupp, bestående av en representant från vardera Moderaterna, Folkpartiet och Socialdemokraterna, och vid pågående sammanträde med kommunstyrelsen den 10 januari 2011 presenterat ett förslag, i vilket bland annat ingick kraftiga arvodeshöjningar för såväl henne själv som för hennes make, som är ordförande i samhällsbyggnadsnämnden. Även om hon inte själv deltagit i det formella beslutet är jäv uppenbart.

Det saknas skriftlig dokumentation från arvodesgruppens arbete, varför de har försökt få fram muntliga uppgifter. Den socialdemokratiska ledamoten Rosita Palmberg-Olsson har därvid uppgett att arbetsgruppen har haft två fysiska sammanträden. Det förslag som lades direkt på kommunstyrelsens bord var inte känt för henne. Förslaget lades utan någon undertecknare. Redovisningen av arvodesgruppens arbete, motiv och slutsatser motsvarar inte den transparens som KL, enligt deras mening, förutsätter.

YTTRANDE

Österåkers kommun har avstyrkt bifall till överklagandet och därvid yttrat bland annat följande.

1. Stefan Cronberg m fl menar att beslutet rörande arvoden för gruppledarna i majoritetens partier utan kommunalråd står i strid med likställighetsprincipen i 2 kap 2 § KL. Likställighetsprincipen tar sikte på kommunen i förhållande till sina medlemmar. Denna princip är således inte avsedd att tillämpas i förhållandet mellan kommunen och de förtroendevalda. Beträffande förutsättningarna för kommunen att arvodera förtroendevalda finns dock särskilda regler i 4 kap 14-15 §§ KL. Dessa bestämmelser innebär att de

förtroendevalda, vilka innehar likvärdiga uppdrag, ska arvoderas med lika belopp. Beslutet att utge högre arvode till gruppledare för partier i majoriteten (utan kommunalråd) motiveras dock av att dessa uppdrag är av en mer omfattande karaktär än övriga gruppledares. Utöver gruppledarnas generella åtagande att förankra kommande beslut i sina respektive partier ingår det i majoritetens gruppledares åtaganden att aktivt delta i kommunens styrnings- och ledningsfunktion och därigenom bära ett större ansvar i processen med att utarbeta underlag till beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Sammantaget görs den bedömningen att det råder betydande skillnader i gruppleदारuppdragen hos majoritet och opposition. Då uppdragen inte kan anses likvärdiga, finns således sakliga skäl för föreliggande beslut i kommunfullmäktige.

2. Stefan Cronberg m fl är av den uppfattningen att voteringsprocessen vid föreliggande beslut genomförts genom förfarande som står i strid med KL:s principiella förbud mot s k växeltjänstgöring. De hänvisar till KL:s bestämmelser om beslutförhet i 5 kap. 18-19 §§ KL. Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 31 januari 2011, § 9, fattades enskilda beslut rörande de 21 beslutssatserna som anges under § 9 "Beslut om arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011-2014". Överläggning föregick varje enskilt beslut och ledamöterna hade vid sammanträdet att anmäla jäv för respektive beslutssats. I de fall jäv anmäldes trädde ersättare in i den jäviges ställe till dess att den fråga jävet avsåg hade behandlats. Därefter återgick den ordinarie ledamoten åter till tjänstgöring. Då ledamöterna vid sammanträdet avbröt sin tjänstgöring med anledning av just jäv är beslutsprocessen att betrakta som genomförd i enlighet med 5 kap 15 § KL. Inkallandet av ersättare gjordes i enlighet med 5 kap 12 och 13 §§, och efter det att beslut tagits där en ledamot anmält jäv återgick denna i tjänst. Detta innebar att samma ersättare kunde träda in för olika ledamöter vid hantering av olika beslutssatser.

Med ovan angivet förfarande har kommunfullmäktige följt KL:s anvisning och genomfört en lagenlig beslutsprocess som dessutom speglar den mandatfördelning som råder i kommunfullmäktige mellan de politiska partierna i kommunen. De bestämmelser om beslutförhet i 5 kap 18-19 §§ KL som Stefan Cronberg m fl hänvisat till blir tillämpliga först då det inte finns tillräckligt med ersättare vilka kan träda in och tjänstgöra, och kommunfullmäktige därför inte har tjänstgörande ledamöter eller ersättare på hälften av mandaten. I nu aktuellt ärende har det tvärtom funnits ersättare närvarande vilka kunnat träda in då ledamot varit förhindrad. Stefan Cronberg m fl:s tolkning av bestämmelsernas innebörd är således felaktig.

3. Stefan Cronberg m fl gör gällande att det föreligger ett jävsförhållande beträffande Ingela Gardner Sundströms deltagande i den av kommunstyrelsen tillsatta arvodesgruppen. Kommunstyrelsen fattade den 29 november 2010, § 259, beslut om att utse tre representanter från majoritet och opposition att ingå i den arvodesgrupp som fick till uppdrag att se över arvodesnivåerna för förtroendevalda i kommunen. Arbetet med översynen föregicks av de organisationsförändringar som Österåkers kommun, i samband med den nya mandatperioden, genomfört. Organisationsförändringarna inbegrep utformandet av en ny

utskottsorganisation samt utformandet av en ny nämndorganisation. Den förändrade nämndorganisationen omfattade bland annat att man slog samman den tidigare Kultur- och fritidsnämnden, Förskolenämnden samt Utbildningsnämnden till den nya Kultur- och utbildningsnämnden. Man valde även att slå samman Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsens ansvar för teknik- och exploateringsfrågor för att ingå i den nya Samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunfullmäktiges beslut om arvoden speglar de förändringar som den nya förtroendemannaorganisationen medfört, och vilar på några grundläggande principer rörande arvodering, såsom premiering av närvaro, relationen till riksdagsmannaarvudet och förhållandet mellan arvode och den tidsåtgång som förtroendemannauppdraget medför.

Arvodesgruppen genomförde under hösten 2010 den översyn som ålagts den genom uppdrag från kommunstyrelsen. Resultatet av arvodesgruppens uppdrag vidarebefordrades till ekonomienheten vid kommunstyrelsens kontor för bedömning av de ekonomiska följderna av förslaget. Kommunstyrelsen delgav därefter förslaget och beslutade vid sitt sammanträde den 10 januari 2011, § 9, att föreslå kommunfullmäktige att fatta beslut i ärendet utifrån 21 beslutsatser om arvoden, ersättningar och partistöd. Kommunfullmäktige behandlade i samband med sitt sammanträde den 31 januari 2011, § 9, kommunstyrelsens förslag och beslutade att anta kommunstyrelsens förslag efter vissa revideringar. Berörda ledamöter och ersättare valde vid såväl kommunfullmäktiges sammanträde som vid kommunstyrelsens sammanträde att anmäla jäv vid hanteringen av de beslutssatser som direkt rörde ledamoten själv eller dennes anhöriga.

Ingela Gardner Sundström innehade, vid tidpunkten för kommunstyrelsens sammanträde, inget förtroendeuppdrag i kommunstyrelsen utan var, i enlighet med kommunstyrelsens reglemente OFS 2010:19, närvarande vid sammanträdet i egenskap av sin roll som kommunfullmäktiges ordförande. Beslut i ärendet fattades av kommunfullmäktige efter förslag från kommunstyrelsen. Vid kommunfullmäktiges sammanträde deltog Ingela Gardner Sundström varken i överläggning eller i beslut gällande de beslutssatser som rörde henne själv eller hennes make Jan-Olov Sundström, tillika ordförande i Samhällsbyggnadsnämnden. Ingela Gardner Sundström har inte bedömts vara jävig i samband med arbetet i arvodesgruppen. Skäl för att upphäva beslutet föreligger därmed inte.

Vidare framför Stefan Cronberg m fl att den arvodesgrupp som tillsats av kommunstyrelsen inte fullföljt sitt uppdrag på sätt som KL föreskriver. KL innehåller inga särskilda bestämmelser för om, och i så fall hur, arbetet i en grupp som arvodesgruppen ska bedrivas och dokumenteras. Inom ramen för arvodesgruppens uppdrag har två sammanträden ägt rum och korrespondens skett via e-post. Förslag har därefter vidarebefordrats till ekonomienheten vid kommunstyrelsens kontor för bedömning av ekonomiska följder av förslaget. KL anger inga särskilda kvalitetskrav vid beredning av underlag till ärenden likt det som arvodesgruppen hanterat. KL anger inte heller några krav på signaturer på beredningsunderlag och förslag till beslut, och de handlingar som ingår i beredningen av ett ärende får ingen rättslig betydelse förrän det formaliserats genom ett beslut.

Österåkers kommun vill för sakens skull betona att det utarbetade förslaget delgetts kommunstyrelsen för behandling vid dess sammanträde den 10 januari 2011. Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 31 januari 2011 gav Bengt Svensson, utsedd av kommunstyrelsen att delta i arvodesgruppen, även en mer ingående redogörelse för arvodesgruppens arbete och förslag. Vid kommunfullmäktiges sammanträde presenterades även ett informationsunderlag som framtagits av arvodesgruppen och som beskriver resultatet av uppdraget. Detta underlag lades även som en bilaga till kommunfullmäktiges protokoll. Sammantaget visar detta att arvodesgruppen genomfört sitt uppdrag och presenterat resultatet av sitt arbete på ett tillfredställande och utifrån KL korrekt sätt.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 10 kap 8 § KL ska ett överklagat beslut upphävas om

1. beslutet inte kommit till i laga ordning,
2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som fattat beslutet överskridit sina befogenheter, eller om
4. beslutet strider mot lag eller annan författning.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Såsom Österåkers kommun har uppgett gäller likställighetsprincipen mellan kommunen och kommunmedlemmarna i deras egenskap av kommunmedlemmar och inte mellan kommunen och dess förtroendevalda eller anställda. Det överklagade beslutet, såvitt avser beslutssatserna 9 och 10, kan därför inte anses strida mot likställighetsprincipen på grund av olikheter mellan olika förtroendevaldas arvoden. Vidare gäller i mål om laglighetsprövning i princip att klaganden har bevisbördan för att det finns omständigheter som innebär att ett kommunalt beslut ska upphävas på någon av de grunder som anges i 10 kap 8 § KL. Stefan Cronberg m fl kan inom överklagandetiden anses ha antytt att det överklagade beslutet strider mot 4 kap 14–15 §§ KL. De kan däremot inte anses ha motbevisat kommunens uppgift att det råder betydande skillnader i gruppleदारuppdragen hos majoritet och opposition. Vid sådan bedömning föreligger inte förutsättning att upphäva vad som beslutats under satserna 9 och 10 i det överklagade beslutet.

Stefan Cronberg m fl har gjort gällande att ersättare inte får tjänstgöra i stället för ledamöter som är jäviga och därför inte delta i handläggningen av ett ärende, eftersom avstående på grund av jäv - enligt deras mening - inte innebär att ledamoten avbrutit sin tjänstgöring och att ersättare inte får kallas in förrän ordföranden förvissat sig om att ledamoten verkligen avbrutit sin tjänstgöring. Stefan Cronberg m fl menar att otillåten växeltjänstgöring skulle ha förekommit genom att ersättare tjänstgjort i stället för ledamöter som avstått på grund av jäv och genom att samma ersättare har ersatt olika ledamöter vid olika tillfällen under samma sammanträde. Som förvaltningsrätten tolkar överklagandet i denna del menar Stefan Cronberg m fl att det överklagade beslutet därför inte tillkommit i laga ordning. Det framgår dock av lagtexten i 5 kap 13 och 15 §§ KL att såväl ersättare som ledamöter kan avbryta sin tjänstgöring på grund av jäv. I förarbetena till KL anges, angående ersättarnas tjänstgöring, också bland annat följande. "Vid jäv för en ledamot eller tjänstgörande ersättare har den jävige rätt att åter träda in sedan det ärende i vilket jäv föreligger har behandlats. I andra fall är det inte tillåtet för ledamöter och ersättare att tjänstgöra växelvis under ett sammanträde." (prop 1990/91:117 s 178). Av detta framgår att det inte finns något hinder för ersättare att tjänstgöra i stället för jäviga ledamöter. Det finns inte heller något hinder för en ersättare att vid olika tillfällen under samma sammanträde ersätta olika ledamöter som tillfälligt avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv. Någon otillåten växeltjänstgöring kan därför inte anses ha förekommit.

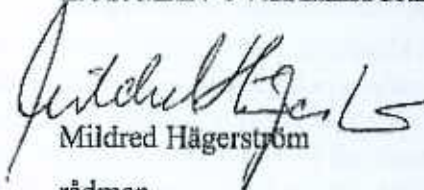
Det framgår av kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll att Ingela Gardner Sundström inte deltagit i beslutet under beslutssatserna 2 och 6, vilka berörde hennes eget och hennes makes arvode. Något jäv kan därmed inte anses ha förekommit. Att Ingela Gardner Sundström deltagit i beredningen av ärendet medför inte en annan bedömning.

Slutligen har Stefan Cronberg m fl påstått att redovisningen av arvodesgruppens arbete, motiv och slutsatser inte motsvarar den transparens som KL, enligt deras mening, förutsätter. Förvaltningsrätten kan emellertid inte finna att det

föreligger några brister vad gäller redovisningen i det aktuella sammanträdesprotokollet jämfört med kraven i 5 kap 57–60 §§ KL.

Sammanfattningsvis gör sålunda förvaltningsrätten den bedömningen att Stefan Cronberg m fl inte har angett något som kan medföra att det överklagade beslutet ska upphävas med stöd av 10 kap 8 § KL. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a)

Mildred Hägerström
rådman

Föredragande har varit Marit Carlsson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

CS 2011/208-007 (2)

Komplettering
av underlag

KF §3,
2012-02-13

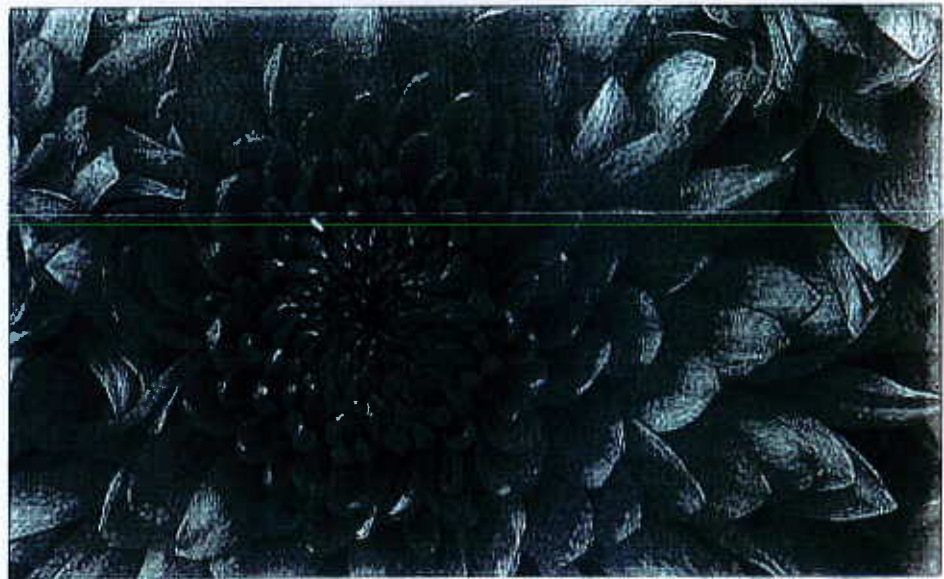
Revisionsrapport

Intern kontroll inom förtroendekänsliga områden

Österåkers kommun

Johan Karlander
Richard Vahul

2011-10-17

HANDLÄGGNING	REMISS-	KÄNNEDOM
	Etchef/KL	Exp
	ESO/MFS	
	Kom-sek o/JE	

KF pres

VON

ST

SBY

IFN

PS

pwc

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Revisionsfrågor och kontrollmål	1
1.3	Metod och genomförande	1
2	Iakttagelser	2
2.1	Kommunövergripande styrande dokument	2
2.2	Tillämpning av de styrande dokumenten	3
2.3	Verifiering	4
2.3.1	Produktionsstyrelsen	5
2.3.2	Samhällbyggnadsnämnden	6
2.3.3	Vård- och omsorgsnämnden	7
2.3.4	Socialnämnden	8
2.3.5	Kultur- och utbildningsnämnden	9
2.3.6	Kommunstyrelsen	10
2.4	Fördjupad granskning av representations-poster	11
3	Bedömningar	12
3.1	Avstämning mot kontrollmålen	12
3.2	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	13

2 Iakttagelser

2.1 Kommunövergripande styrande dokument

Kommunstyrelsen har inte antagit något övergripande styrande dokument gällande förebyggande av oegentligheter och förtroendeskadliga aktiviteter. Av intervjuer framgår att det inte heller förekommer någon aktiv diskussion om vilka risker som finns, hur förebyggande arbete skulle kunna bedrivas och vilka åtgärder som skulle kunna vidtas om något skulle inträffa.

Samtidigt har kommunstyrelsen flera styrande dokument som var för sig minskar risken för oegentligheter eller förtroendeskadligt beteende:

Attestpolicy

Fastställer vilka olika typer av attest som finns för utbetalningar, och vilka personer som kan ha de olika attestbehörigheterna. Attestpolicyn fastställer bland annat att beslutsattestanter och ersättare ska utses för varje ansvarskod. Av intervjuer att döma är attestpolicyn levande, välkommunicerad och välanvänd inom kommunorganisationen.

Rutin för förtroendekänsliga poster

Klargör de särskilda krav som ställs på information i samband med attestering av förtroendekänsliga fakturor. Rutinen upprättades i januari 2011 sedan det konstaterats att det vid exempelvis kurser, konferenser och representation ofta saknas väsentlig information i fakturaunderlaget. Det kan exempelvis handla om antalet kursdeltagare eller syftet med en resa.

Rutin för inköp (Utkast)

Innehåller förtydliganden avseende inköp till de kommunala enheterna. I dokumentet formuleras bland annat att inköp i så stor utsträckning som möjligt ska göras mot faktura. Vidare betonas vikten av att använda kommunens befintliga avtal med leverantörer.

Upphandlingspolicy

Kommunövergripande dokument som antogs av kommunfullmäktige 2006 och reviderades 2010. Beskriver bland annat roller- och ansvarsfördelning i en upphandling och vilket förhållningssätt som förväntas av kommunens representanter i en upphandlingssituation. Det kan också noteras att vikten av avtalstrohet tydliggörs. Därmed överlappas rutinen för inköp, som ju också understryker att befintliga avtal ska användas.

Riktlinjer om mutor Upphandlingsenheten

Dokumentet är riktat till personal inom Upphandlingsenheten och beskriver vad som är att anse som muta i lagens mening. Syftet med riktlinjerna är att reglera hur den som är anställd inom Upphandlingsenheten ska agera om personer eller företag vill erbjuda förmåner av olika slag. Dokumentet exemplifierar det förhållningssätt som gäller med olika typer av förmåner, situationer och beloppsgränser.

Bisyssepolicy

Fastställer bland annat att en årlig inventering av alla anställdas bisysslor ska göras med hjälp av en särskild blankett.

Uppvaktningspolicy samt policy för pensionsgåva

göras för att utbetalning ska kunna ske. Alla som har behörighet att se en viss faktura har möjlighet att ta del av och komplettera eventuella permanenta anteckningar.

2.3 Verifiering

Som ett led i granskningen har vi genomfört stickprovsmässiga kontroller av förtroendekänsliga poster avseende perioden 2011-01-01 t.o.m. 2011-05-31. Urvalet av stickproven omfattar samtliga nämnder och förvaltningar. Stickproven har valts ut så att samtliga typer av förtroendekänsliga kostnader ska vara representerade för samtliga nämnder och förvaltningar. Det betyder dock inte att samtliga nämnder och förvaltningar har alla typer av kostnader. Nedan anges vilka förtroendekänsliga kostnadsslag som ingår i granskningen (på huvudkontonivå):

- 581 Avgifter för kurser m.m.
- 582 Sjuk- och hälsovård
- 583 Friskvård och fritidsverksamhet
- 585 Personalrekrytering
- 586 Personalavveckling
- 587 Personalrepresentation
- 589 Övriga personalkostnader
- 705 Resekostnader
- 710 Representation
- 719 Övriga kostnader (representationsgåvor och dyl.)

Granskningen av posterna har gjorts utifrån ett antal kontrollfrågor, varefter controllers inom respektive förvaltning har givits möjlighet att inkomma med justeringar, kompletteringar eller kommentarer till granskningsresultatet.

För varje utbetalning som granskas kontrolleras:

- Att attestering har skett i enlighet med kommunens rutin för hantering av förtroendekänsliga poster.
- Att syftet med utbetalningen framgår.
- Att det framgår vilka som deltagit om utbetalningen gäller en gruppaktivitet, exempelvis en kurs. Utan deltagarlista går det exempelvis inte att klargöra huruvida attestanten själv deltagit i aktiviteten, ett krav som ställs i kommunens attestreglemente. Antal deltagare vid exempelvis representationsmåltid påverkar även vilket momsavdrag kommunen får göra.
- Att utlägget bedöms vara motiverat och rimligt i förhållande till den vara eller tjänst som avses.
- Att underlaget håller den kvalitet som kan förväntas av räkenskapsmaterial.
- Att korrekta momsavdrag har gjorts. Kontrollen avser i första hand att rätt momssats har använts och att hänsyn tagits till de särskilda regler för momsavdrag som finns avseende restaurangbesök.

Resultatet av verifieringen presenteras i tabellform per nämnd/förvaltning och anger om de olika kontrollmålen är uppfyllda, ej uppfyllda eller ej tillämpliga. Efter varje tabell kommenterar vi eventuella brister/avvikelser i granskningsresultatet och redovisar även de eventuella justeringar eller kommentarer som inkommit från förvaltningarna.

2.3.2 Samhällbyggnadsnämnden

Kontrollfrågor	Uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej tillämpligt
Fakturan är korrekt attesterad i enlighet med kommunens rutin för förtroendekänsliga poster?	21	2	
Syfte framgår av underlagen?	16	7	
Deltagare framgår av underlagen?	7	10	6
Utlägget bedöms vara motiverat och rimligt i förhållande till verksamhetens karaktär och omfattning?	23		
Underlagen uppfyller i övrigt ställda krav på räkenskapsmaterial?	23		
Avdrag för moms har skett korrekt?	22	1	

Nedan kommenteras de viktigaste frånstegen från kontrollfrågorna:

- I två fall har kostnaderna inte attesterats i enlighet med kommunens regler. I det ena fallet har deltagaren vid en konferens själv beslutsattesterat fakturan, i det andra fallet saknas utanordningsattest för en manuell utbetalning.
- I ett fall, där en anställd erhållit ersättning för utlägg, upptäcktes en differens mellan vad som har utbetalats och vad som finns bokfört, vilket tyder på att personen i fråga har erhållit för mycket utbetalt i förhållande vad som finns bokfört.
- Felaktig momsredovisning har upptäckts i ett fall där förvaltningen köpt in böcker till minnesgåvor.
- I ett fall avseende konferens för 23 personer om totalt 93 000 kr saknas både deltagarlista och program/kursupplägg.
- I nio fall saknas deltagarlistor.
- I sju fall saknas syfte för utgiften. Dessutom saknas även mer detaljerade program/kursupplägg vid konferenser.

Följande kompletteringar har gjorts av nämnden/förvaltningen med anledning av granskningsresultatet:

- I tre fall har förvaltningen, pga. sekretess, valt att inte bilägga deltagarlistor i ekonomisystemet.
- I sex fall har deltagarlista kompletterats.

2.3.4 Socialnämnden

Kontrollfrågor	Uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej tillämpligt
Fakturan är korrekt attesterad i enlighet med kommunens rutin för förtroendekänsliga poster?	15	2	
Syfte framgår av underlagen?	12	4	1
Deltagare framgår av underlagen?	7	6	4
Utlägget bedöms vara motiverat och rimligt i förhållande till verksamhetens karaktär och omfattning?	17		
Underlagen uppfyller i övrigt ställda krav på räkenskapsmaterial?	16	1	
Avdrag för moms har skett korrekt?	14	3	

Nedan kommenteras de viktigaste frånstegen från kontrollfrågorna:

- Deltagarlista saknas i ett fall, där inte heller momsens är korrekt redovisad.
- I ett annat fall har det lyfts för mycket moms i samband med julbord. Även i detta fall saknas deltagarlistor.
- En post bedöms vara felklassificerad, då den är klassificerad som friskvård, trots att den avser leasingkostnad. Det framgår dock inte vad leasingkostnaden avser. Fakturan kan därför inte sägas leva upp till normala kvalitetskrav på räkenskapsmaterial.
- I ytterligare fyra fall saknas både syfte och deltagarlistor.

Följande kompletteringar har gjorts av nämnden/förvaltningen med anledning av granskningsresultatet:

- I fyra fall har deltagarlistor kompletterats och i ytterligare ett fall omfattas listans deltagare av sekretess.
- I samtliga fall har felaktigt redovisad moms omförts.
- I ett fall har syfte kompletterats.

2.3.6 Kommunstyrelsen

Kontrollfrågor	Uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej tillämpligt
Fakturan är korrekt attesterad i enlighet med kommunens rutin för förtroendekänsliga poster?	18	3	
Syfte framgår av underlagen?	17	4	
Deltagare framgår av underlagen?	7	11	3
Utlägget bedöms vara motiverat och rimligt i förhållande till verksamhetens karaktär och omfattning?	20	1	
Underlagen uppfyller i övrigt ställda krav på räkenskapsmaterial?	17	4	
Avdrag för moms har skett korrekt?	16	5	

Nedan kommenteras de viktigaste frånstegen från kontrollfrågorna:

- I två fall har kostnaderna inte attesterats korrekt.
 - I det ena fallet gäller det en manuell utbetalning där samtliga tre attestnivåer saknas. Kostnaden avser utlägg för hotell i utlandet och det finns en mindre differens mellan bankutdraget (som ligger till grund för utanordningen) och det som är utbetalat - dock är det till kommunens fördel.
 - I det andra fallet har beslutsattestanten deltagit i konferensen. Underlaget omöjliggör också en korrekt momsredovisning då det inte går att särskilja de olika tjänsternas momssatser.
- I fyra ytterligare fall är momsen felaktigt redovisad:
 - I samband med ett julbord har moms dragits av motsvarande 137 kr per person.
 - Det andra fallet gäller en faktura för resekostnader. Av underlaget, som är undermåligt, framgår inte i tillräcklig detalj vad kostnaden avser. Kommunen har lyft moms till 25 procent, men för vissa resekostnader gäller sex procents moms. Därmed kan vi inte kontrollera att momsen hanterats korrekt.
 - Två fall avser avtackningen av kommunstyrelsens tidigare ordförande. Se avsnitt 2.4.
- I åtta fall saknas deltagarlistor.
- I fyra fall saknas uppgift om syfte.

Följande kompletteringar har gjorts av nämnden/förvaltningen med anledning av granskningsresultatet:

- Felaktigt redovisad moms har omförts i tre fall.
- I nio fall har komplettering med deltagarlistor gjorts.
- I sex fall har komplettering med syfte gjorts.

3 Bedömningar

3.1 Avstämning mot kontrollmålen

Kontrollmål	Kommentar
Har kommunstyrelsen genomfört bedömningar av var i verksamheterna risker kan uppträda?	Delvis. Vi bedömer att de förebyggande åtgärder som vidtagits är kommunövergripande snarare än inriktade på specifika delar av organisationen. Samtidigt bedömer vi att det inom upphandlingsenheten, det vill säga en av de delar av kommunen där risken för förtroendeskadliga aktiviteter är störst, finns en särskilt stark medvetenhet om dessa risker. Därutöver gör vi bedömningen att kommunstyrelsen inte genomför bedömningar av var i verksamheterna risker kan uppträda.
Har kommunstyrelsen utarbetat riktlinjer för det förebyggande arbetet?	Ja. Vi bedömer att de dokument som redogjorts för i denna rapport utgör en bra grund för det förebyggande arbetet mot oegentligheter och korruption.
Genomförs det förebyggande arbetet enligt antagna riktlinjer?	Delvis. Genomförda intervjuer visar att ledande tjänstemän i huvudsak känner till de riktlinjer som finns. Förebyggande åtgärder vidtas dock i varierande utsträckning. Mot denna bakgrund, i kombination med resultatet av verifieringarna, gör vi bedömningen att implementeringen av de antagna riktlinjerna inte är fullt genomförd.
Genomförs kontroller av risker för oegentligheter?	Delvis. Controllerfunktionen inom respektive förvaltning ska, enligt rutinen för förtroendekänsliga poster, genomföra årliga stickprovskontroller. Detta skedde för första gången i samband med årsbokslutet för 2010. Genom fakturahanteringssystemets utformning finns vissa inbyggda kontrollmekanismer, exempelvis kravet på så kallad permanent anteckning när det är fråga om förtroendekänsliga kostnadsslag. Trots dessa kontrollsysten förekommer felaktigheter i en förhållandevis stor del av de granskade förtroendekänsliga posterna. Vi bedömer att kontroller utförs i otillräcklig utsträckning.
Finns det en beredskap för händelser?	Delvis. Av granskningen framgår att det varken finns några formella riktlinjer, uttalade förhållningssätt eller en pågående diskussion kring beredskap avseende avslöjanden om oegentligheter och förtroendeskadligt beteende. Samtliga intervjupersoner uppger dock att eventuella incidenter skulle kommuniceras till närmsta chef. Efter genomförd granskning är det vår bedömning att beredskapen är förhållandevis låg. Inom upphandlingsenheten finns dock särskilda riktlinjer för hur personalen ska agera i händelse av upptäckt av oegentligheter eller försök till bestickning.

- Justera attestorganisationen så att attesträtt följer budget- och resultatansvar.
- Säkerställa att kommunstyrelsens riktlinjer kommuniceras och implementeras fullt ut bland kommunens anställda och förtroendevalda.
- Genomföra en risk- och väsentlighetsanalys avseende oegentligheter och anpassa ett system och arbete för intern kontroll därefter.
- Särskilt tillse att deltagarlistor och syfte alltid biläggs fakturor av förtroendekänslig karaktär, samt att hänvisning/upplysning lämnas i den permanenta anteckningen i de fall deltagare exempelvis är belagd med sekretess.
- Utarbeta dokumenterade riktlinjer, som ett tillägg till attestreglementet, för hur manuellt attesterade fakturor skall hanterats i det elektroniska fakturasystemet samt förtydliga vem/vilka som omfattas av denna hantering.
- Utarbeta en dokumenterad rutinbeskrivning för hur manuellt attesterade fakturor skall hanterats i det elektroniska fakturasystemet.

2011-10-17

Richard Vahul

Projektledare

Anders Hägg

Uppdragsledare

